

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci žalobcu: **JUDr. P. Š.**, bytom V., zastúpeného JUDr. M. T., Advokátska kancelária, S., proti žalovanej: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, **o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej číslo 322-569-GC-04/2009 z 11. mája 2009**, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 15. decembra 2009, č.k. 1S/36/2009-33, v znení opravného uznesenia zo dňa 17. februára 2011, č.k.1S 36/2009-80, jednohlasne takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 15. decembra 2009, č.k.1S/36/2009-33, v znení opravného uznesenia zo dňa 17. februára 2011, č.k. 1S 36/2009-80, **p o t v r d z u j e .**

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 60,44 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku do rúk právneho zástupcu žalobcu, JUDr. M. T..

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom z 15. decembra 2009 v znení (opravného) uznesenia zo 17. februára 2011 krajský súd zrušil a na ďalšie konanie žalovanej vrátil rozhodnutie žalovanej číslo 322-569-GC-04/2009 z 11. mája 2009 a žalovanej uložil zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 305,56 Eur do rúk jeho právneho zástupcu, JUDr. V. K..

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že preskúmaným rozhodnutím žalovaná zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila prvostupňové rozhodnutie pobočky Sociálnej poisťovne v Poprade číslo 700-3010757208-GC-04/08 z 26. novembra 2008, ktorým bolo žalobcovi predpísané poistné na nemocenské poistenie, invalidné poistenie, starobné poistenie a poistné do rezervného fondu za mesiace december 2007, január až jún 2008, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia žalovaná zdôraznila, že podľa § 5 písm. c), § 21 ods.1-4, § 14 ods. 2, 3 a § 15 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 461/2003 Z.z.“) je žalobca povinne poistenou samostatne zárobkovo činnou osobou s povinnosťou platiť vyššie uvedené poistné aj v čase pozastavenia výkonu advokácie, a to v súlade s § 8 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o advokácii“), keďže aj v tomto čase je držiteľom oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu. Keďže príjem žalobcu za rok 2006 bol vyšší ako zákonom stanovená hranica, žalobcovi vzniklo povinné poistenie ako samostatne zárobkovo činnnej osobe od 1. júla 2007. Napriek poberaniu výsluhového dôchodku (od 1. júla 2002) tento nie je dôchodkom podľa zákona č. 461/2003 Z.z., a preto v danom prípade podľa žalovanej nebolo možné uplatniť ani ustanovenia § 14 ods. 3 a § 128 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z..

Žalovaná v preskúmanom rozhodnutí dospela k záveru, že k zániku povinného poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby môže podľa § 5 písm. c) v spojení s § 21 ods. 4 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. dôjsť *zánikom* oprávnenia na výkon činnosti podľa osobitného predpisu, resp. podľa § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. od 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý príjem zo podnikania z inej samostatnej zárobkovej činnosti nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 10 zákona č. 461/2003 Z.z..

Podľa krajského súdu je nepochybné, že žalobca počas pozastavenia výkonu advokácie je síce formálne naďalej advokátom, avšak reálne výkon advokácie nevykonáva,

tak ako to upravuje § 1 ods. 2 zákona o advokácii a nevykonáva teda zárobkovú činnosť v zmysle § 3 písm. a) bod 2 zákona č. 461/2003 Z.z.. Počas pozastavenia výkonu funkcie totiž advokát už nie je oprávnený poskytovať právne služby podľa zákona o advokácii, a teda u žalobcu došlo k dočasnému zániku oprávnenia vykonávať činnosť advokáta pozastavením tejto činnosti. Z ustanovenia § 21 ods. 4 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. nevyplýva, že musí ísť o trvalý zánik oprávnenia a preto podľa názoru súdu povinné poistenie advokáta zaniká aj dočasným zánikom oprávnenia vykonávať činnosť advokáta pozastavením tejto činnosti. Pokiaľ prvostupňový správny orgán svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil a dôvody doplnila žalovaná vo svojom rozhodnutí, podľa názoru krajského súdu tým došlo k porušeniu zásady dvojinstančnosti konania. Z uvedených dôvodov mal za to, že rozhodnutie žalovanej vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom je aj nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, a preto rozhodnutie žalovanej podľa § 250j ods. 2 písm. a), d) OSP zrušil a vrátil žalovanej na ďalšie konanie s tým, že v ďalšom konaní je viazaná právnym názorom súdu.

Rozsudok krajského súdu napadla žalovaná včas podaným odvolaním. Nesúhlasila s právnym názorom krajského súdu. Podľa jej názoru z ustanovenia § 21 ods. 4 zákona o sociálnom poistení jednoznačne vyplýva, že fyzickej osobe, ktorá má oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, zaniká povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňom zániku tohto oprávnenia. Advokát zapísaný do zoznamu advokátov nadobúda na účely sociálneho poistenia status samostatne zárobkovo činnnej osoby podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení a toto postavenie stráca vyčiarknutím zo zoznamu advokátov. V období pozastavenia výkonu advokácie podľa § 8 zákona o advokácii je advokát naďalej držiteľom oprávnenia na výkon advokácie, a preto spĺňa podmienku na to, aby bol považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu na účely sociálneho poistenia.

Podľa žalovanej pozastavenie výkonu advokácie môže mať vplyv len na zánik povinného poistenia advokáta ako samostatne zárobkovo činnnej osoby od 1. júla kalendárneho roka, ak jeho príjem z podnikania vykonávaného podľa zákona o advokácii za predchádzajúci kalendárny rok v dôsledku pozastavenia výkonu advokácie nedosiahne zákonom ustanovenú sumu.

Žalovaná poukázala i na rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 4Sp 1/03 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. SŽ-o-KS 34/03, z ktorých

vyplýva, že zánikom oprávnenia na prevádzkovanie alebo na vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti je potrebné rozumieť definitívny právny zánik takéhoto oprávnenia, a nie dočasnú nespôsobilosť exekútora vykonávať exekútorský úrad v dôsledku pozastavenia exekútorskej činnosti.

Žalovaná nesúhlasila so záverom krajského súdu o porušení zásady dvojinstančnosti správneho konania v súvislosti s nedostatočným odôvodnením rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, ktoré napravila žalovaná v konaní o odvolaní, keďže rozhodnutie pobočky a ústredia treba považovať za jeden celok. Žalobca pritom v žalobe nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia pobočky nenapádal.

Z uvedených dôvodov žalovaná žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho záveru krajského súdu.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny a uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu na účet právneho zástupcu náhradu trov konania v sume 130,28 Eura za 2 úkony právnej služby po 57,93 Eura + 2x režijný paušál 7,21 Eura. Súčasne poukázal na skutočnosť, že rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 3Sp 9/2009-91 zo 6. októbra 2009 bolo v konaní o opravnom prostriedku podľa tretej hlavy piatej časti OSP potvrdené rozhodnutie Predsedníctva Slovenskej advokátskej komory z 19. marca 2004 o jeho vyčiarknutí zo zoznamu advokátov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu žaloby a v medziach odvolania a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Predmetom konania bolo preskúmanie rozhodnutia žalovanej o predpísaní poistného žalobcovi na nemocenské poistenie, invalidné poistenie, starobné poistenie a poistné do rezervného fondu za mesiace december 2007, január až jún 2008.

Spornou medzi účastníkmi bola otázka, či žalobca bol alebo nebol v danom období povinne nemocensky a dôchodkovo poistený.

Povinne nemocensky poistená je samostatne zárobkovo činná osoba, ktorej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9 (§ 14 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z.z.).

Povinne dôchodkovo poistená je samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá je povinne nemocensky poistená (§ 15 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z.z.).

Podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. **samostatne zárobkovo činná osoba je fyzická osoba, ktorá má oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu.**

Pre posúdenie toho, či žalobca bol povinne nemocensky a povinne dôchodkovo poistený v zmysle § 14 ods. 1 písm. b) a § 15 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z., je rozhodujúce, či v rozhodnom období mesiacov december 2007 až jún 2008 žalobca bol samostatne zárobkovo činnou osobou v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z..

Oprávnením na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu sa v danom prípade rozumie oprávnenie na výkon advokácie.

Podľa § 1 ods. 1 až 3 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii advokácia pomáha uplatňovať ústavné právo fyzických osôb na obhajobu a chrániť ostatné práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb (ďalej len "klient") v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, so zákonmi a s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi. Výkon advokácie je zastupovanie klientov v konaní pred súdmi, orgánmi verejnej moci a inými právnymi subjektmi, obhajoba v trestnom konaní, poskytovanie právnych rád, spisovanie listín o právnych úkonoch, spracúvanie právnych rozborov, správa majetku klientov a ďalšie formy právneho poradenstva a právnej pomoci, ak sa vykonáva sústavne a za odmenu (ďalej len "právne služby"). Právne služby na území Slovenskej republiky poskytujú advokáti, ako aj ďalšie fyzické osoby a právnické osoby uvedené v ustanoveniach § 30 písm. b), c), d), e) a i) za podmienok a spôsobom ustanoveným týmto zákonom.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z. advokát je ten, kto je zapísaný do zoznamu advokátov, ktorý vedie Slovenská advokátska komora (ďalej len "komora").

Z administratívneho spisu žalovanej vyplýva, že žalobcovi bol pozastavený výkon advokácie podľa § 8 ods. 1 písm. d) zákona č. 586/2003 Z.z. dňom 1. septembra 2007.

Podľa § 9 ods. 1 písm. a) zákona č. 586/2003 Z.z. **počas pozastavenia výkonu advokácie *advokát* nie je oprávnený poskytovať právne služby podľa tohto zákona.**

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že **od okamihu pozastavenia výkonu advokácie *advokát* napriek tomu, že je naďalej zapísaný v zozname advokátov, už nie je oprávnený poskytovať právne služby, a teda nemá oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, preto ho nemožno považovať za samostatne zárobkovo činnú osobu podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z..**

Vzhľadom na uvedené žalobca odo dňa pozastavenia výkonu advokácie nie je povinne nemocensky a dôchodkovo poistený podľa § 14 ods. 1 písm. b) a § 15 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z., a preto od tohto dňa nie je podľa § 128 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. c), ods. 11 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. povinný platiť poistné na nemocenské poistenie, poistné na starobné poistenie, poistné na invalidné poistenie a poistné do rezervného fondu.

Pokiaľ žalovaná namietala, že vec by mala byť posudzovaná tak, ako v prípade pozastavenia exekútorskej činnosti, odvolací súd túto námietku nepovažoval za dôvodnú vzhľadom na vyššie uvedenú právnu úpravu.

Z uvedených dôvodov sa odvolací stotožnil s právnym názorom krajského súdu, a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 v spojení s § 250ja ods. 3 OSP potvrdil.

V priebehu odvolacieho konania žalobca vypovedal plnú moc JUDr. K. a na zastupovanie v konaní splnomocnil JUDr. M. T., so sídlom S..

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 OSP a žalobcovi priznal náhradu týchto trov v celkovej sume 60,44 €, a to po 53,49 Eura za 1 úkon právnej služby (vyjadrenie z 8. marca 2010 k odvolaniu

žalovanej) podľa § 11 ods. 1 v spojení s § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom do 31. mája 2009 + 1x náhrada hotových výdavkov 6,95 Eura podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. v znení účinnom do 31. mája 2010. Priznanú náhradu trov odvolacieho konania je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi do rúk jeho právneho zástupcu do troch dní v súlade s § 149 ods. 1 v spojení s § 160 ods. 1 OSP.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V prípade, že žalovaná v určenej lehote nesplní uloženú povinnosť, má žalobca právo domáhať sa výkonu súdneho rozhodnutia podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).

V Bratislave 30. júna 2011

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková